

**A Magyar Könyvtár
AMATEUR KIADÁSA**

64 elbeszélés. **10** kötetben.

Ambrus Heltai
Kafka
Kóbor
Krúdy
Lakatos
Molnár
Sebők
Szini
Szöllősi

Minden füzet külön kötésben, aranyozott színes címlappal van ellátva. A tíz kötet egy tokban van.

Tíz magyar író és elbeszélő munkáját tartalmazza, igen izléeses kiállításban. Ajándékozásra nagyon alkalmas.

ÁRA 6 KOR.

Megrendelhető:
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 21. SZÁM
és minden könyvkereskedésben.

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben megrendelhető:

**MIKSZÁTH KÁLMÁN
ÉLETRAJZA**

Irta VÁRDAI BÉLA

A nagyevű író egyetlen részletesebb élet-rajza. Mikszáth arcképével díszítette és csinos kartonkötésben.

Ára 2 korona 50 fillér.

**Olvassa a
hirdetéseket**

**ISMERETTERJESZTŐ
KÖNYVTÁR**

- Korunk találmányai. Irta Archibald Williams. Átdolgozta Szilárd Richárd. Kötve K 8.—
- Modern bányászat. Irta Archibald Williams, ford. Réz Géza. Kötve 8.—
- Ujkori híres utazók. Irta Archibald Williams. Átdolg. Mikes Lajos. Kötve 8.—
- Küzdelem a levegő meghódításáért. Irta Charles C. Turner, fordította Fröhlich Károly. Kötve 8.—
- A modern kémia. Irta Philip C. James dr., ford. Unger Emil dr. Kötve 8.—
- A modern technika nagy alkotásai. Irta Archibald Williams. Átdolgozta Péter Jenő. Kötve 8.—
- A modern gyáripár. Irta Charles R. Gibson, ford. Balázs Pál. Kötve 8.—
- Modern geológia. Irta E. S. Grew, ford. Balleneger Róbert. Kötve 8.—
- A modern villamosság. Irta Charles R. Gibson, ford. Hajós Rezső. Kötve 8.—
- A primitív ember hajdan és most. Irta Elliot Scott, fordította Schöpfli Aladár. Kötve 8.—

Megrendelhető:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden hazai könyvkereskedésben.

AZ AÉRO

A repüléssel, léghajózással és a motorsportok minden ágával foglalkozó egyedüli magyar folyóirat.

Minden számában érdekes és eredeti fényképfelvételeket közöl. A léghajózás eseményeiről, fejlődéséről és céljairól kitérő és könnyen érthető népszerű cikkeket tartalmaz.

Különösen figyelemre méltók a léghajózás és repülés hadi alkalmazásáról írott közleményei, valamint az ifjuság számára külön fenntartott kisrepülő gépek (modell) rovata.

Mutatószámokat a kiadóhivatal szívesen küld Budapest, I. ker., Retek-utca 46. sz.

**MAGYAR KÖNYVTÁRT
A FRONTRA!**

10

FÜZET; TARTALMAZ

64

JÓ ELBESZÉLÉST ÉS

3

KORONÁBA KERÜL,
TÁBORI CSOMAGOLÁSSAL.

MINDENÜTT KAPHATÓ!

4. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JANUÁR 23.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám ára 40 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A Világkörüli-vel negyedévenként 1 koronával több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

FERDINÁND CZÁR A SZOBANYE MEGNYITÁSÁRÓL ELTÁVOZIK.

A HÁBORUS BULGÁRIÁBÓL — Jely Gyula, a harctérről kiküldött munkatársunk felvétele.

RUTH KÖNYVE.

REGÉNY. — IRTA LAKATOS LÁSZLÓ.

(Folytatás.)

A fürdői népekhez hideg és fenséges, de pénzzel gazdagon megajándékozta az alsóbbrendűeket. És ilyenkor arra kell gondolnom, hogy Antal bácsinak — szíve és izlése ellenére — megengedi, hogy vasárnapként igyék. Mődjával szeret és tud okos lenni a szeretetében. Arra gyakran vonaglik, ha emlitem apámat. De otthon minden este az ő parancsára vetik meg a halott édesapa ágját. És mégis... ide, a Kárpátok közé, apámnak egyetlen arcképét sem hozta magával. Sosem beszél róla itt. Mintha csak szabadságot vett volna tőle nyárra, mint szabadságot veszünk egy éltől. (A házat, a hol otthon, Budán lakunk, még szegény apám építtette.) Mikor tizennyolc esztendő lettem, megparanosolta nekem, hogy egyedül látogassam apa sírját. Apa a farkasréti temetőben alszik, Istennek e legszebb kertjében. Egyik eszlédünknek esztendőig elnézte, hogy lopja őt, azután egyik nap, hogy az illető azt mondta: «Krisztina kisasszony nagyon hasonlít a megboldogult nagyságos úrra», mindent, évekről való is, felszámolt öreg eszlédünknek, e jámbor és alázatos tolvajnak, a kit pedig türelemmel és elnézéssel, a ház nyitott gazdagságával, mintha mi magunk neveltünk volna a lopásra és elbocsátotta őt. Anya, mióta kontyba kötöm a hajam, legbizalmasabb házi emberének sem mondja, hogy lányom. Krisztina kisasszony — ez vagyok. Fáj. És én sosem szeretném anyának elmondani a titkos és édes látogatásokat, miket apa tesz nálam minden esztendő augusztusának 29-dik napján.

Anya szeret és mégis azt hittem, ha ketten volnánk testvérek, akkor azt szeretné jobban, testvéremet, a ki nincs.

És most fáj, hogy mindez leírtam és mégis könnyebb. Titkos ostar a vallomás, mit magunknak teszünk és utána könnyebben esik jónak lenni azokhoz, a kiknek a szeretetere születünk.

Csak azért lettem, hogy születtem szeressem. Egyetlen gyermek vagyok. Ez lelki primácia, mert minden jómáll tartozhatom... tartozhatom... az... édes anyámnak. Minden véremmel ragaszkodhatom hozzá.

Jó legyél Ruth, nagyon jó!
A Ruth édes anyáról nem tétetik említés az Irásban!
Oh!

XIV.

Levelt kaptam Antal bácsitól. Olyan szép dolog levelet kapni!...

Megkértem Antal bácsit, írnia meg, hogyan érzik magukat otthon a butorok, régi nagy-poczakos hollandi commodeunk, öreg pohárszékünk, melynek színe és fénye redős lett, kicsiny rózsafa sérétairem, bronzal pántolt íróasztalkám és a sok pohár, a sok régi pohár, a tejjéhekek, a rubinvörösek és a smaragd-zöldek. Ebédlőnk nagy kályháján, a hideg nyári kályhán, mire gondolnak a csempék, a miket a régi szebeni szász mívés agyagból faragott olyan régen és miről álmodik kicsiny szobámban a terítő, melynek csipkéi Flandriából valók, százötven esztendő előttől. Más csipke megsárgult az időtől, ez mentől öregebb lesz, annál fehérebb. Mint az emberek. Rózsaszínű kis agát csészém, még mindig úgy mosolyog, mint egy gyengédség? Ékszerüket tartok benne, miket sosem hordok.

Hogy szeretem őket mind.
És csak Antal bácsit kérdézhetem róluk. Az együgyű ember áll a böles tárgyakhoz legközelebb és profánság volna a tárgyak lelkeről kérdezni olyan valakit, a ki tudja, hogy számomra a tárgyaknak lelkük van.

Antal bácsi semmit nem értett e kérdésből és épen ezért felelt meg mindenre gyönyörűen. Öreg paraszti betűiben a kis asztalka visszaadta kezem melegét, mit még a télen felejtetem rajta, testvéri köszöntéssel hajbókolnak a csempék figurái, csengtek a poharak és mosolygott a kis agát csészéske. Mindez Antal bácsi betűiben.

Drága fehér bajszu paraszatom, apám, gyermekem, barátom és jobbágyom, vasárnapokon iszások jó lélek te, köszönöm, hogy tudatlan-ságodban is olyan bölesen írtál, hív szeretettel, melyért vedd jó hálámat.

XV.

Király ő felségét szolgálta egész életében báró Rukavina Albert René. Vértesszázadosként került Magyarországra a stájer-német, szlovén báró és itt is temették el nyugdíjas tábornokként. A nyelvüket sosem tudta megtanulni, de nagyon szeretett minket, és két fia a ki itt született nálunk, már magyar iskolába járt. Báró Rukavina Albert két fiát apjuk nevével hívják, Albert az idősebbik, René a fiatalabbik. Ő maga főhadnagyként harcolt a boszniai hadjáratban. Özvegye a legszebb öreg dáma, a kit valaha is láthattam. Fehér haja majdnem olyan drága, mint fiatal barátnómé, Tric-Tracé.

A zold forrásnál köszöntem először a báróné-nak. Kis kendőt ejtet a földre, én fölemeltem, illedelmesen átnyújtottam neki. Ő megköszönte és gyermekének szólított. Édes és lágy csermelyként szüremlett át erre valami keblemen.

— Gyermekem — így mondta.
Boldog voltam, a mikor délután együtt jártak édes anyámmal. Anya nehezen barátokzik, kényes az ösmerkedésben. Mama olyan fiatal volt, a báróné olyan szép. Este távozáskor megcsókoltam a báróné kezét, a mely lágy és fehér, mint az első kenyér.

Szerettem volna mindent, a mi nálam van, a bárónénak ajándékozni, csekély régi ékszereimet, talizmánjaimat, búfájós csecebecsémeket. És elváláskor valóban kezébe csuszaltattam a lourdesi Boldog Asszonyunk egy halványkék medaillonképét. Ezt még Papp tisztelendő úrtól kaptam kis gyermek koromban egy nyáreleji Mária napon — az ég kék volt akkor, a levegő is, minden, az egész napnak minden órája a kékben, a Mária színében úszott és először volt, hogy elajándékoztam azt, a mit magam is ajándékba kaptam. Sok ember szeretetét akartam a kék Boldogasszonyra a báróné-nak ajándékozni, a magamét, Papp tisztelendő urét és mindazokét, a kik e medaillont már egyszer látták és a kik jók voltak. A báróné rám mosolygott, elfogadta és nem köszönte meg fennszóval. Megérezte, hogy titokban szeretném, ha hozzájutna a Mária-kép. Anya ne tudjon róla. A báróné ezt is megértette, szomorú, kedvesen rám nézett, egy ki nem mondott szóval megcsókolt... Nagyon szép volt ez... A báróné olyan kegyes.

Azt hiszem, hogy egyébként az idősebb barátnő szokott a fiatalabbnak jámbor emléket adni, de én úgy szeretem a bárónét. Kereszt-néven tudnám szólítani, mint egy kis gyermeket.

Johannának hívják. Johanna mama — talán így szólítják a fiai.

Sokat és szépen beszélt a tábornokról. Szavai-ban feltámadt báró Rukavina Albert René. Láttam őt fiatal főhadnagyként, a mint nagy hegyek taraján küzd, keserves kövek között harcol Boszniában. Láttam lovon ülni és láttam parádés kabátban, kivont karddal a király előtt tisztelegni. A király mindegyik katonatiszt közül bizonyára őt szerette a legjobban.

Láttam családjá körében is. A tábornok fiatal korában szőke volt. Harminez éves volt, a mikor megnősült. Később két fia is volt. E fiúk az övé és a bárónéé... Tizenkilenc esztendő vagyok és ma gondoltam először a házasságra, a mikor a bárónénak kezét csókoltam.

— A fiúk — jutott eszembe — az ő gyermekei és elhalt urái is.

És erről sok ötlött föl bennem és ezt most pironkodás nélkül jegyzem le. A Szent Ferenc nagy szeretete miatt Klarissa nővér szerettem volna lenni egykor és most, hogy egy fehérhajú özvegy miatt, friss balzsamu estén a házasság gondolata látogat meg, nem hűnyom le szememet. A házasság szentég — mondja a mi szép

és szent vallásunk és én ezt is most tudom meg-érteni. Hajlék a házasság és kapufélfájára e hajléknak a szent szeretetnek és a szent engedelmességnek törvényei vannak felírva. Sem rossz, sem csúnya dolog nem lehet a házasság, ha a báróné abban élni tudott.

Tíz év óta özvegy a báróné és olyan, mintha ma is házasságban élne. Minden szava: az uram... «Az uram» ez szép. Nyugalom és rév, főhajítás, melegség, mit két baráti kéz kölcsönöz egymásnak. Fehér szobák falán két család őseinek képei egymás mellett, mintha mindig így lett volna... A báróné urára emlékszik mindig, házasságuk szentég, melyet a halál nem bontott fel. Odafent a báró türelemmel várja feleségét, de a báróné sokáig, nagyon sokáig maradt idelelt nálunk.

Johanna mamának nincs leánya.
Télen Budán a Várban lakik a báróné és én mindig szerettem a felső vár apró házait, könyöknynien keskeny utcáit, a házak tiszta udvarait, a régi ablakok fehér vasokarait, az ablakokban levő egyszerű és tiszta virágokat. Mint kis gyermek arca az egyik, mint kis gyermek keze, a másik.

Olyan távol vagyok most a Vártól és most mégis olyan tisztán látok mindent, a kis renaissance palotát a Disztéren, a kapuba vágott törököt a Werbőczy-utczában, a virágba borult gesztenyéseket a Bástya-sétányon, csupa illatos rózsaszínű kristály az ifjúság-zöld falevelek közt, a kicsiny Szent Anna-utca, a Szent-háromság-utczában a régi czukrosbolt, drága naiv ígézet, hová csak fehér parókával és minél apróbb lépésekkel szabadna betérni, hogy az ember sok-sok cukros szörpöt ott megiegyék, a félelmetes Bécikapu-tér, melynek erős falai közt híves alkonyokon olyan szépen lehet borzongani, a meredek Ostrom-utca, a hol a világon a legszebb hangja van a szélnek, a régi hivatali paloták, a fejedelmi Mátyás-templom, a szent életű királynak Istvánnak szobrán a szép vérték, boglárók, a drága buzogány és a Halászbástya, e fehér kőből való ünnep, a melyről senki sem tudja, hogy titkos váram nekem, (ágyasházam a kupolás északi torony) és a mi onnan levezet a Jezsuita-lépcső, a melynek fokai száz éves koromban sem tudnának elfárasztani, e búfájós lépcsősíkátor, a mely olyan drága és olyan benső, mint egy titok, a mit talán a régi jó életű papok sügtak meg az erős kőveknek. Az ezüstszínű olajfa a bástya udvarán és alul is, a nagy széles lépcsők lábánál. Csupa elhalt hercegnőnek és éjféli lovagoknak kellene e lépcsőkön aláhaladniok és a hold ne világítson erősebben, mint egy gyertya. A pázsiton a harmat a bölesesség könnye, a két vasha öntött sisakos lovag előre néz és kicsit restel, hogy érdemtelen módra is oly magasra helyezték, méteres márványköfokra és a szökőkút, egy szép csobogó vers... Sosem tudom szökőkútnak hívni ezt az egy szökőkutat. Fontaine-nek nevezem vagy a régi szép magyar nevével: ugrókútnak. Szép színes ugrókútnak te. Ezüsthangon énekel és nemes ívbe hajlítod a nap és a hold összes színeit. Milyen gyönyörű a budai Vár, a hol a jó báróné lakik, egy apró házban bizton, a melynek vasrostélyai, mint a mesék mézeskalászházának ablakai és miért jut most mindez hirtelen eszembe? Most miért oly éles a képe a Várnak, hogy szinte kézzel tudnám megfogni a Mátyás-templom kilincsét és arezom jámbor mód hűteni a szenteltviz tartó fonséges és illatos nedűjében. A báróné a Várban lakik.

A bárónét Johannának hívják és ma eszembe jutottak: Endre és Johanna és Orleánsi Szent Johanna. A Johannita rendre is kellett gondolnom, noha az nevé a férfi Szent Jánosról vette, a Johanán névre, egy Johanniberg nevű községre, Juani Aho finn íróra, mindenre, a mi hangzásban, betűiben ráemlékezett. Rukavina és a név két első betűje a Ruthnak is két első betűje. Feketegyöngyös mantillet hordott a báróné és eszembe jutott egy néni, a kit Budán

láttam kis gyermek koromban és a ki mindig ilyen köpenykét hordott öregecske, karesz testén. A báró Stájerországból származik és hirtelen eszembe jutott Graz, a hol 11 éves koromban jártunk és a melyről akkor a gyermek naiv fölényével kijelentettem, hogy a világ legszebb városa, a Schlossberg a világ legizigibb hegye, a Mura a világ legkomolyabb folyója. Akkor kikacagtak és megcsókolták fejemet. Milyen boldog voltam, a mikor ma ez mind eszembe jutott és elmondtam a báróné-nak és ő is megkacagott és megcsókolt... Miért minden ma jut eszembe és milyen csodálatos világok laktak bennünk, elszórt és fel-dült világok, föl nem épített városok és gerendákban maradt ablaktalan házak, ködlő emlékek és derengő sejtések és azután jöni valaki, a kit szeretünk — milyen szép az, a mikor jön valaki, a kit szeretünk — és akkor minden hirtelen feléül, itt van, meglesz. Egy pillanat és előttünk áll egy világ szép múltjában és boldog jelenében és csak az tartozhatik ehhez a világhoz, a mi hozzá tartozik ahoz, a kit szeretünk. A szépek, a gondolatok, az emlékek édes társaként egymás mellé sorakoznak és elmarad minden, a mihez nem ért a házasság, a mit nem fogott meg tekintete, a mihez nem szólt mosolya, a mitől nem derült fel arca és a mitől nem fakadt ki könye. Csak az van, a miben ő volt, csak az igazi, csak az az érvényes és egy régi és mégis új, egy elmúlt és most halk szív-fájással feltámadt világban élünk mi is, a világban a mi érte volt és csak érte voltunk mi is és minden más elmúlt napok, de restelünk is jó Istene... Egy nagy piros koesi jár Buda utcáin, gyakran, fehér betűkkel rajta e név: Rukai és társa. Egy gyermekruha kereskedő üzleti kecsija ez és én már megéredő óta csak e koesit látom, úgy hogy a szemem boldogan káprázik a piros-tól és a fehértől és nem merem megkérdezni anyát, hogy gyermekkoromban nekem is ott varratott-e kis ruhát... Belepirulnék a kérdésbe, agyamban még százszor is megfogalmaztam és ki-mondani még se tudnám... Restelem és hal-lom, hogy leányok gyakran restelnek így, a mikor... De hiszen én csak a bárónéra gondolok, a finom öreg hölgyre, a kinek kezéhez

ma vezetett Isten és őt kérdezem meg Jó Istene-met, mi ez, hogy most minden eszembe jut, egy régi és mégis új világot fedezek fel magam-ban, egy elmerült és most felbukant világot, egy világot, a melyben sosem jártam és csak ott jártam... Csak azért életem eddig... Síri szeretnék a boldog feszültségtől, bővös hegedű a keblem, melyben régi megbájt hangok laktak, könnyen lépek, mint még soha, halántékom bizserog, mintha kivirágozni akarna, ösmeretlen dalok ajkamon, az éj olyan világos, érzem, hogy testemnek nincs súlya és hogy sosem fogok tudni elaludni, titkos és ösmeretlen szemérem tart vissza attól, hogy tükörben megnézzem orcámat, mely tudom, hogy ég... Fátylat kérek, szép, fehér fátylat, egyszerűen illatosat, mint a frissen mosott vászon... Tudom, hogy nem vagyok szép... Hét éves voltam, a mikor egy égő szénparázs felmarta balkaromat... kis folt maradt ott, most rá-húszom ujjacskámat... olyan keveset vászon-tam... a báróné biztosan mindent tud... félek, hogy nevetésgesen fogja találni Aucassin urat és miatta engem is... olyan boldog vagyok,

mint még soha és síri szeretnék... valami nagyon széppel szeretnék eldicsekedni Johanna mama előtt... a leggyönyörűbbel, talán egy levéllel, a mit Clarisse irt nekem... Clarisse, egész nap nem gondoltam édes barátnómre, az első nap volt ez és épen most, a mikor pedig tudom, hogy szerencsétlen és... most jut eszembe, hogy délután, a mikor a Clarisse kis tászkáján himezttem és a báróné megkérdezte, hogy mit dolgozol, neki ígértem a selyemtáskát, ha elkészül... Mi ez? És nem tud fájni ez sem... Semmit nem tudok megbánni... A bárónéra gondolok, a kit szeretek és boldog vagyok, mert megcsókoltam hajamat, a hajamból ez a pár szál most már drága valami a teste-m... azt mondta, hogy holnap megösmertem Renével, kisebbik fiuval, a kit nagyon szeret és a ki rá hasonlít és én megkértem anyát, hogy ő is olyan sokat és olyan szépen beszéljen a báróné-nak apáról, mint a milyen nagyon sok, nagyon gyönyörűt ő tudott mondani a tábornokról... és most lehajlok kezemre és ajkammal beczezem azt és azt hiszem, hogy az Johanna mamáé... (Folyt. köv.)

HUSZÁRTEMETÉS.

Három pöttön fucsák
(Szép magyar bimbősök)
Fölkelének nagykorán,
Öltözének szaporán,
Álmosan, hevenyében,
— Így kívánta a mama —
Únneplő feketébe.

Három pöttön fucsák
(Bámuló bimbősök)
Egy ház előtt megálltak.
Soha olyant nem láttak!
Tornyos, temérdekfalú!
Nagyobb talán egymaga,
Mint otthon egész falu.

Három pöttön fucsák
(Drága kis bimbősök)
Több csodát is láttak meg:
Az udvaron cifra nép...
Zene... zászló... katonák...
Előttük tán a király
Tánczoltatta pejlővát...

Három pöttön fucsák
(Falusi bimbősök)
Anyjuk szoknyáját fogva
Indultak a városba.
Mire a nap kelében:
Már ott tipegnek vala
A nagy ember-erdőben.

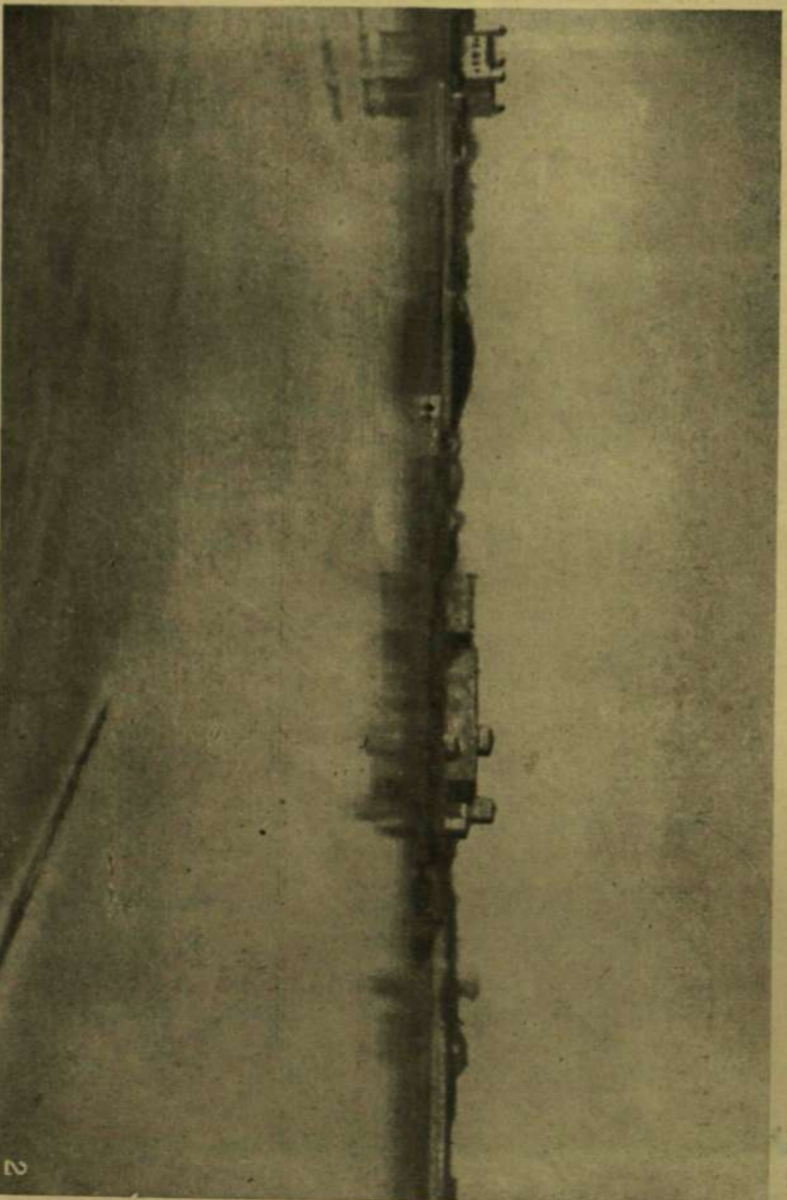
Három pöttön fucsák
(Remegő bimbősök)
Bémentek a nagy házba.
Ott egy kicsiny kamrába'
Láttak nagy tündérséget...
Mama félt és sirt nagyon,
Pedig sok gyertya égett...

Három pöttön fucsák
(Árva kis bimbősök...)
Csak azon búsulának:
— Meg is mondták mamának —
Hogy ezt apa nem látja.
... Mert ő vitéz huszár most
S oda van a csatába...
Lampérth Géza.

BORIS TRÓNÖRÖKÖS, CIRIL HERCZEG ÉS RADOSZLAVOV MINISZTERELNÖK ASZOBRANYÉBŐL TÁVOZÓBAN.

A HÁBORUS BULGÁRIÁBÓL. — Jelfy Gyula a harcstérre kiküldött munkatársának fölvétele.

1. Magyar és bolgár katonák a kikötő helyén. — 2. Vidván bolgár város kikötője a Dunán. — 3. Magyar munkások építik az utakat a hódföldt szerb területén. — 4. Bizapalanha egy utcája, a hol bolgár és osztrák-magyar csapatok először találkoztak.

A BALKÁNI HADSZINTÉRÉRŐL. — Jely Gyula, a hadvezére kitérő munkatársának fényképe.

1. A konstantinápolyi posta szállítása egy dunai gőzösünkön. — 2. Prabhvo kikötő. — 3. Orsova látképe a tekiai magaslatookról. — 4. Uteza Tekiában. A BALKÁNI HADSZINTÉRÉRŐL. — Jely Gyula, a hadvezére kitérő munkatársának fényképe.

KITCHENER.

Az ántánt mindig elkésett egy hadsereggel és egy gondolattal. Ha a jövő történetírőiben persziflázsként a hatalmaknak arról a koalíciós táboráról, a mely a többek között Ausztria felosztását is czélul tűzte ki. Hogy azonban az ántánt vezérállamának, Angliának, egyáltalában módja volt, hogy a hadseregeivel elkéssen, az Kitchener tábornagy, az angol hadügyminiszter nélkül aligha történhetett volna meg. Nem az ő hibája, hogy ezek a hadseregek soha sem érkeztek meg idejében; ellenben az ő szervező zsenialitásának kell tulajdonítani, hogy Anglia, — a mi a háború megindításakor szinte lehetetlennek látszott, — szárazföldi katonai nagyhatalommá alakult ki, — a nélkül, hogy az általános védkötelezettség behozatalához kellett volna folyamodnia. Anglia hadserege békeidőben alig tett ki többet kétszáz ezer emberről; Kitchener organizáló talentuma mégis el tudta érni, hogy két milliónál nagyobb létszámú hadsereg állott önként a zászlók alá. És hogy ez a milliós angol hadsereg Kitchener egyéni érdeme, azt mi sem igazolja frappansabban, mint a toborzó felhívások szövege, a mely az angol férfiakat arra szólította föl, hogy lépjenek be Kitchener hadseregébe. Egy-két londoni lap különösképpen is találta, hogy ezek a toborzó felhívások nem V. György angol király hadseregét említették; de ez talán nem is csodálatos. Az angol királynak a hadsereggel nem volt és nincs közvetlenebb kapcsolata, V. György világéletében tengerész volt; a szelíd békeidőben még matrózkirálynak nevezték. Kitchener ellenben szívvel-lélekkel katona; és ha a londoni plakátok a hadsereget Kitchener hadseregének nevezték, talán része volt ebben az angolok kabalisztikus hajlamainak is. Kitchenerrel azt tartja az angol közvélemény, hogy neki minden sikerül. Szinte babonásá vált ez a hit, a mióta a szudáni lázadás, a búr fölkelés és az indiai forrongás elnyomása az ő nevéhez fűződik. Azóta Angliában közmondásszerűvé vált, hogy Kitchener a szerencse fia; a közvéleményt már önmagában véve a tény is megnyugtatta, ha a kormány valamely fontos missziót órá bizott.

Mint az angol militarizmus legkimagaslóbb reprezentánsát, természetesen őt állították a háború kitörésekor a hadügyminiszterium élére.

Milyen szerepet játszott az előző években Kitchener, milyen volt a katonai pályafutása, — talán nem érdektelen feljegyezni. Lord Horatio Kitchener 1850-ben született, elvégezte a woolwichi katonai akadémiát; a német-francia háború kitörésekor pedig önként belépett a francia hadseregbe. Mint hadnagy zászlóaljsegédtiszt szolgált teljesítet. Ebben a háborúban szerzett impressziói örökre feledhetetlenek maradtak a számára. Itt közvetlen közérlettel tapasztalhatta, milyen varázsos, mindent elsöpítő hatalma van a szervezetségnek, a fegyvereknek és milyen lesújtó hatásokat válthat ki az organizáció hiánya; megtanulhatta, hogy a hazaszeretet és az egyéni hősiesség kellő fegyver nélkül mit sem ér; hogy olyan hadseregek, a melyekből ez a legfőbb katonai tulajdonság hiányzik, nem kerülhetik el a felbomlást. A német-francia háború befejezése után Kitchener visszatért az angol hadseregbe, 1879—80-ban mint mérnökari százados terepfelvételeket készített Cyprusból, 1882-ben mint őrnagy Egyiptomba ment, a hol a későbbi angol okkupációt készítette elő. Mint hadvezér a szudáni hadjárat során vált világszerte ismertté. 1898-ban, mint az angol expedíciós hadsereg főparancsnoka Omdurmannál teljesen megsemmisítette a dervisek csapatát. A félmeztelen, lándzsával és karddal felfegyverzett derviseknek gépfegyverekkel való lekaszálása nem volt ugyan túlságosan nagyszíftű haditett, de Kitchener a szudáni győzelemmel mégis kiérdemelte Anglia halálját. Az angol király Chartum lordjává nevezte ki, a világ pedig az «Omdurmani hőhér» epitheton ormanszal tisztelte meg. Néhány évig Kitchener Szudán fő-kormányzója volt, a búr háború idején pedig Roberts lord vezérkari főnökévé nevezték ki. Attól fogva, hogy Kitchener a búrok ellen operáló hadsereg vezérkarának élére állott, az angol kudarcokat angol győzelmek váltották föl. Szervező tehetségének és kiméletlen, valóssággal brutális energiájának köszönhető Anglia a búr háború sikeres befejezését. Itt, ebben a háborúban alkalmazta legelső ízben Kitchener a drótkadályokat, a melyek a világháború során olyan jelentős szerepet játszanak és a búr háborúban alkalmazta először azt a taktikát, a melylyel Anglia most Németország ellen és ellenünk kísérletezik: a kiéheztetést. Nyilván Kitchener inspirálásának tulajdonítható, hogy a búrok ellen végrehajtott tervet Anglia most

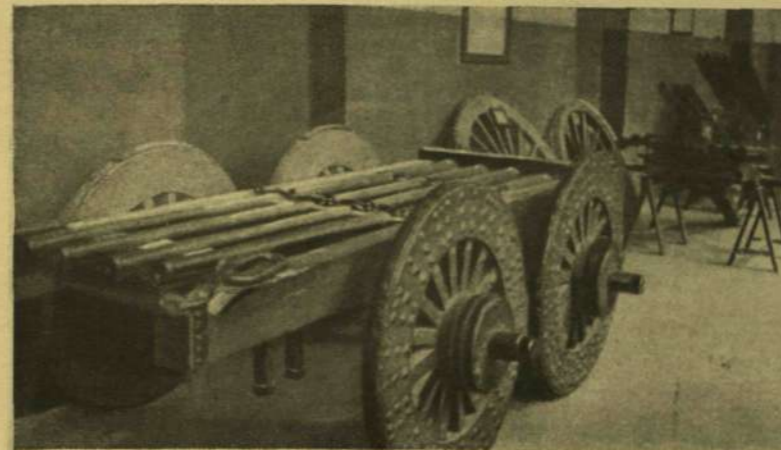
ellenünk próbálja nagy arányokban kibontakoztatni. A búrok legyőzése után Kitchener indiai főparancsnoknak nevezték ki; nyers szigora, kiméletlen brutalitása és organizátori tehetsége csakhamar véget vetett a régi rendszer slendriánságának. Hogy most, a világháború közben Indiában nem törhetett ki komoly lázadás, ilyenformán ezt is Kitchenernek köszönheti Anglia.

Azt mondják róla, soha életében nem mosolygott. Nem is olyan az arca, a melyen a mosoly verőfénye játszadozhatnék. A haragosan kék, mély szemek, a hatalmas áll, az erős orr, — mindez a kiméletlenség erős energiát sejteti benne, a minthogy csakugyan ő volt az, a ki Anglia energiáját reprezentálta. Ő volt az, a ki tavaly szeptemberben Franciaországot megfenyegette, hogy ne merjen békét kötni Németországgal, ő volt az, a ki így a külön békét kizáró londoni egyezményt létre tudta hozni és ugyancsak ő az, a ki tavaly a háború első heteiben azzal rémítette meg a világot, hogy a hadjárat húsz évig fog tartani. Az azután már Kitchener külön tragédiája, hogy most egy éve, a központi hatalmak győzelmi sorozatai után kénytelen volt egy újabb jóslatba bocsátkozni. Tavaly télen azt mondta Kitchener, hogy a tulajdonképeni háború csak tavasszal kezdődik. Igaza volt, — ha ez a tavaszi hadjárat nem is úgy kezdődött és nem is úgy bonyolódott, a hogyan ő szerette volna. Most új jóslat hangzott el az ajkairól: a régi elpusztíthatatlan optimizmusa nyilatkozott meg, a mikor azt mondta, hogy a háború még két évig fog tartani s tulajdonképen tavasszal fog kezdődni. Ezeket a jóslatait különben Kitchener aligha veszi komolyan. Elmondja őket nyilván azért, hogy az angolok optimizmusát élesítse és hogy a toborzók munkáját megkönnyítse. Egyébként pedig tévedés volna azt hinni, hogy Kitchener Németország fanatikus ellensége. Elsősorban katona, a ki arra törekszik, hogy a rábízott feladatot minél tökéletesebben oldja meg; az a legfőbb czélja, hogy minél nagyobb harcra képes hadsereget teremtsen Anglia számára. Nem politikus, nincsenek ábrándjai. És hogy az ő eszdálatos organizáló tehetsége ellenére Angliát mégis mért érte annyi kudarc már eddig is; arra a legélelkebben egy londoni lap elkeseredett mondása világít rá: az angol politikuskok ostobasága ellen az istenek is hiába hadakoznának.

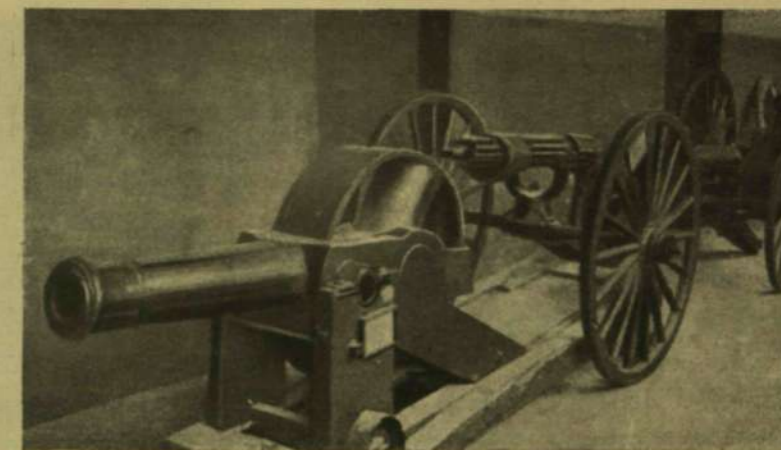
Jákó János.

SISTIANA TENGERI FÜRDŐ, MELYET AZ OLASZOK BOMBÁZTAK. — Balogh Rudolf, a harcstérre kiküldött munkatársunk felvétele.

ŐSRÉGI KHINAI GÉPFEGYVER ÁLLÍTÓLAG 1300-BÓL KR. E.

AMERIKAI REVOLVERÁGYÚ 1812-BÓL.

A GÉPFEGYVER.

Laikusok számára a háború legnagyobb meglepetései közé tartozik a gépfegyver óriási szerepe a harcban, a támadásban és még inkább a védekezésben. A legtöbbben mindössze annyit tudtak, hogy a gyalogságnak és a lovasságnak vannak gépfegyver-osztagai, a melyekben külön erre a czélra kiképzett tisztek és legénység dolgoznak, de hogy ez az új fegyvernem — mert a háború folyamán azzá vált, — ily fontos szerepre fog jutni, arra még a szakemberek sem mind gondoltak s nem egy katona is csak a háború folyamán, a saját bőrén tapasztalta ki a gépfegyver félelmetes fontosságát. Ennek idején való felismerése és felhasználása — mint ennek a háborúnak jól bevált ujdonsága. Statisztikai adatok vannak arra, hogy egy jól elhelyezett és kezelt gépfegyver némely esetekben felért egy zászlóaljnyi gyalogsággal. A múlt télen — mint egy amerikai szaklapban olvassuk — huszonegy német katona gépfegyverekkel öt hónap alatt tudott tartani egy körülbelül kilométernyi hosszúságú árkot Soissonstól délre, számos támadással szemben. Arra is vannak adatok, hogy egy gépfegyver ugyanannyi idő alatt több találatot tud elérni, mint 50 kitűnő lövész, holott ezer ember közt sem mindig akad ötven kitűnő lövész.

Ennek a nagyfontosságú fegyvernek a fejlődése is érdekes. Sok pénz és vesződség ment rá tökéletesítésére. Nem is gondolná az ember, hogy kezdetleges formájú gépfegyverek már jóformán a lövédfegyverek bölcső korában is szerepeltek. A khinaiak már ősidőkben, állítólag Kr. e. 1300 körül készítettek valami gépfegyver-félet, a mely szilárd, négykerekes talapzatra állított négy vasesből állott. Ilyen ősi gépfegyvert használtak a francziák ellen 1860-ban s ez akkor a francziák zsákmánya lett. Gent város katonaságának már 1882-ben volt két keréken járó, gépfegyver-féle készülékük, a mely meglehetősen elterjedt. A burgundi hadseregnek 1411-ben állítólag több mint 2000 darabja volt belőle. XII. Lajos francia királynak olyan gépfegyverei voltak, melyek egyszerre 50 lövést tudtak adni. Ezek azonban s még több hasonló találmány inkább csak kuriózum számba mentek, a gyakorlatban nem bizonyultak hathatósaknak s nem is jutottak állandó érvényre.

Az 1812-iki háborúban az amerikaiak használtak egy bronzból készült kis kaliberű ismétlő ágyút, a melylyel hármat lehetett gyors egymásutánban löni, de ez még mindig messze esett a gépfegyver modern típusától. Csak a hátultöltő fegyverek alkalmazásával indult meg a tulajdonképeni fejlődés ezen a téren. 1860-ban egy Gatting nevű amerikai talált fel egy gépfegyvert, a melyet nemcsak a polgárháborúban használtak jó eredménnyel, hanem még csaknem negyven évvel később a spanyolok elleni háborúban is. Tíz puskacsőből állott, a melyek egy tengely körül voltak elhelyezve s egy forgató szerkezet forgatta őket a tengely körül. A töltények egy dob-félében voltak elhelyezve s ha ez kiürült, másikat tettek a helyébe. Jó körülmények között perczenkint ezer lövést lehetett tenni ebből a fegyverből. Nagy baja volt azonban, hogy gyakran megakadt a szerkezete, könnyen elromlott, nagyon nehéz volt s a kezelése rendkívüli kézi ügyességet kívánt.

A nagy haladást azonban a modern automatikus gépfegyver feltalálása idézte elő, a mely-

nek töltését, elsütését, a kilőtt töltény kidobását maga a gépfegyver végzi. Hiram Maxim, a híres angol feltaláló szerkesztette az első gyakorlatilag is jól használható gépfegyvert, melyet az angol kormány 1889-ben elfogadott. Ennél a cső és a töltő-készülék szorosan egymáshoz van erősítve. A csövet viztartó veszi körül s a benne levő viz folyton hűti a gyors lövöldözésben meglegegedő csövet.

Lényegében ezt a Maxim-féle szerkezetű gépfegyvert használja ma is úgy az angol, mint a német hadsereg. Lövés közben a csőve mintegy egy hüvelyknyire visszafut; a visszafutás erejénél fogva kinyílik a töltőkészülék mechanizmusa, kivetődik a csőből a kilőtt töltény, egy rugó kitágul, melynek összehúzódása megint elzárja a töltő készüléket, miután közben új töltény ment bele a csőbe.

A Maxim-féle gépfegyver csekély súlyú és könnyen kezelhető, alig üti meg a 30 kilogramm súlyt s perczenkint 450—600 lövést lehet vele tenni. A töltény-szalagon 250 töltény van s arra is van készüléke, hogy működés közben, a nélkül, hogy a lövöldözés megakadna, új meg új

szalagokat lehet beletenni. A legnagyobb hibája, hogy a csövet hűtő viz hamar felforr, gőzölni kezd és ezzel elárulja a gépfegyver pozícióját. A németek erre azt találták ki, hogy csövekkel vezetik el a gőzt.

A francziák a Hotchkiss-féle gépfegyvert használják, a mely a csőben fejlődő gázokat magukat használja fel a működéséhez. Ennek az az előnye, hogy a szerkezete nagyon egyszerű, az egész nem nehezebb 25—26 kilogrammnál s öt-hatszáz lövést tud tenni egy percz alatt s nem kell vízzel hűteni, hanem karikák vannak a cső nagyobb részén végig, a melyek által a cső nagy felület ad a levegőnek s a nagy hő könnyebben kisugárzik belőle. A mi hadseregünk a Schwarzlose-féle gépfegyvert használja, melynek főelőnye a könnyű szállíthatóság; igen rövid idő alatt szét lehet szedni és lovakra csomagolni.

Semmi sem jellemzi jobban a gépfegyver szerepét a mai háborúban, mint egy kiváló francia szakember mondása: Az angolok gyalogsággal tartják árkaikat, a francziák tüzérséggel, a németek gépfegyverekkel.

A HOTCHKISS-FÉLE FRANCZIA GÉPFEGYVER MŰKÖDÉS KÖZBEN

LŐVÉSZÁROK A KARSZTBAN.

AZ ISONZÓ MELLŐL. (A tuló oldalon országút, az innensőn fedések.)

AZ OLASZ HARCZTÉR SZÍNHELYÉRŐL. — Balogh Rudolf a harcstérre kiküldött munkatársunk fölvételei.

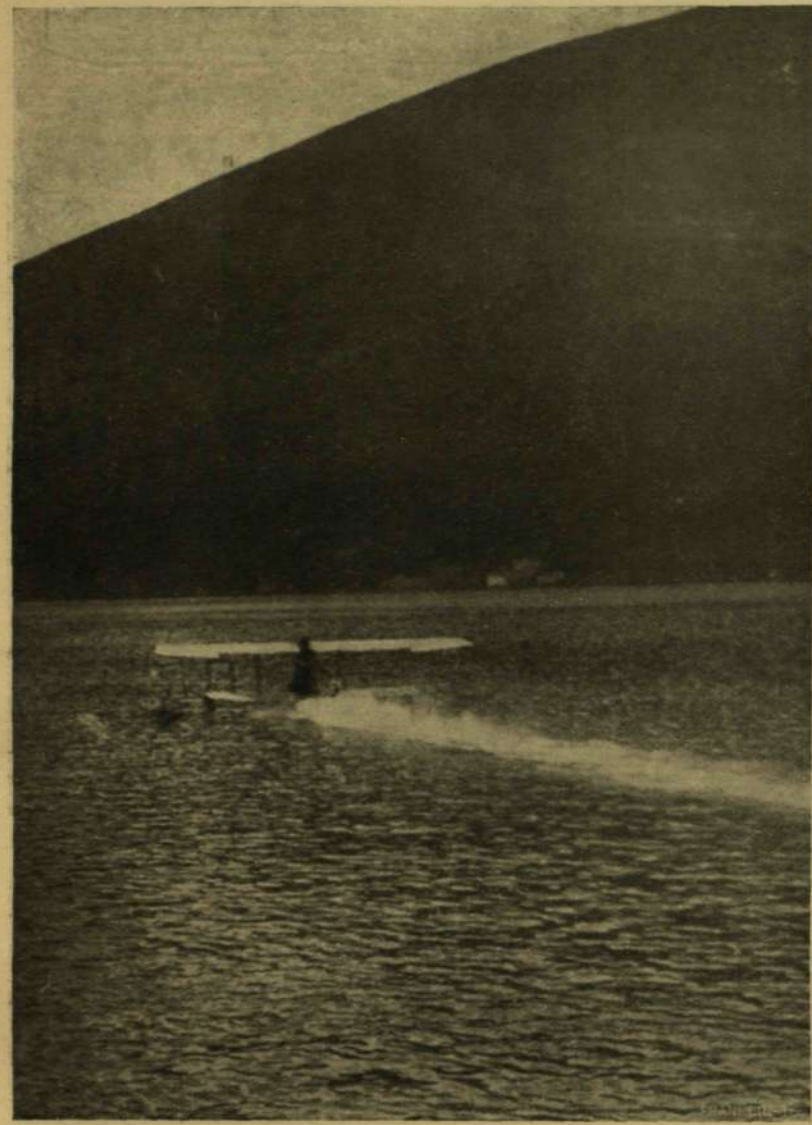

A KARSZT MONFALCONE ELŐTT.

A MONTE SANTO BUCSÚJÁRÓHELY, MELYET AZ OLASZOK ÖSSZEBOMBÁZTAK.

AZ OLASZ HARCZTÉR SZÍNHELYE. — Balogh Rudolf, a harcstérre kiküldött munkatársunk fölvételei.

HIDROPLÁNUNK FELSZÁLL A LOVCSEN TÖVÉBEN. Vési Margit jövevényei.

A LOVCSEN OLDALA.

A MÁSOK NAPJA.

Regény. (Folytatás.)

Iria Heyking Erzsébet grófnő. — Fordította Kherndl Margit.

Politikusok egész csapatai jelentek meg. Új és még kissé bámészan viselkedő, a távoli államokból származó kongresszus-tagok törtek előre; úgy vélték, hogy a távoli választók szeméi szüntelen rajtuk függnek és alkalmat kerestek, hogy a nagy politikai pályán kitűnethessék magukat előttük. Öreg befolyásos szenátorok voltak ott, a kik már sok dolog változását megélték; némelyikük talán mérlegelte a kilátásokat, hogy nem fog-e egykor maga ott az elnöki helyen állhatni. Egy volt azonban közöttük, kinek felsőbb hivatásnak látszott elnököt megválasztatni, mint az, hogy maga vállalja el az elnökséget. A sápadt, Napoleonhoz hasonló arcvonású amerikai királyjelölt oldalt állott és kissé bizalmatlan pillantással vizsgálta utolsó alkotását, az új férfit, a ki ily felelmes erőre nőtte ki magát.

Néhány nagy technikai föltaláló nevét is megnevezte már a szolgálattelvő segéd. Ezek olyan emberek voltak, kik talán azzal kezdték pályájukat, hogy valami ismert gépezet kis tökéletesítését gondolták ki és elsőik voltak, hogy egy látszólag fontosság nélküli kerek, egy kis srótot, jobban tudtak elkészíteni, mint más valaki és a kik tökéletesítéstől-tökéletesítésre emelkedve, maguk váltak hajtó erőké a magát a tökéletlentől megszabadító emberiség nagy gépezetében.

Amerikai katonatisztek is elvonultak tisztelegve az elnök előtt és ha sokan közülök szegények is voltak, mégis úgy látszott, mintha gazdag honfitársaikkal együtt ők is azt kérdeznék, hogy amibe kerül a világ? Munkát kereső emberek megtetszésülésének, előre törő erőnek látszottak és nem egy aggodalmas pillantás követte őket. Hisz oly hatalmas erőt képeztek, hogy a régi köztársaságiaknak esetleg veszélyesnek látszott. A fiatalabbak azonban, a kik az elnökök eszmekörében éltek, büszkén és bizalommal tekintettek a tisztekre, szükséges eszközöket ismerve föl bennük az új, erős nemzedék föltartóztatlan terjeszkedésére.

De ezek mellett, a távoli nyugatról és északtól

is jelentek meg polgárok; sajtáságosan ütöttek el ezek munkás zubbonyai a többiek frakkjai- és egyenruháitól; de oly öntudatosan és otthonosan viselkedtek, mintha otthon, saját ezüstpáncsokban lennének és egy pillanatra sem felejtették el, hogy az elnököt, a fehér házat ők is fizetik, úgy, mint bárki más.

Mallone grófnőre azonban az ily nem kifogástalan tolette mindig újból a legkellemetlenebb benyomást tette és midőn a zubbonyos emberek után két leányt is látott elvonulni, bluzban és szalmakalapban, a fehér-házban oly könnyedén tekintve körül, mintha bérház lenne, melyet megnéznek; elgondolta, mint már előbb is sokszor, hogy mily hatásteret találna itt egy ügyes udvarhölgy; Brinckenhez fordulva, a ki a tolongáson áttörtetett hozzájuk, így szólott: — Mily nyersnek, befejezetlennek hat reánk Amerika, a mint az egész gazdagok kis számától eltekintünk és azokat ismerjük meg, a kiből a tulajdonképeni nép áll. Mind nélkülöznek valamit, a mit a régi kultúr-államokban megszoktunk.

— De hogy igazságosak legyünk — felelé Brincken, — úgy kell megítélnünk ezt az egész országot, mint egy ideiglenes fahíd-ácszatot. Eleinte megy így is lassanként, később azonban átalakítjuk az ácszatot szép, tartós építkezésre, kőből vagy vasból, a mely bármely terhet elbíri. Amerika egyik főve lesz belőle azon a nagy híd, a mely a haladásához vezet!

— Amerika legfőbb haladása Európához képest — mondá Mallone gróf — nézetem szerint az, hogy az átlagos férfi és az átlagos nő magasabban áll, mint ugyanaz a réteg minálunk. Cselekvésre képesebb emberek. Csak kiváltságos tehetségű emberekben van a régi világ egyelőre előnyben.

— Úgy vagyunk itt az emberekkel, mint a selyemszövetekkel, — veté közbe Erich. — Jó középminőséget már régen gyártanak az amerikaiak, de a legszebb és legdrágább szöveteket ma is még Lyonból hozzadják. De színet nélkül dolgoznak azon, hogy ebben is fölszabaduljanak.

— És ez sikerülni is fog nekik, — mondá Mallone az ő fáradt modorában. — A finomságot a szépen, a legfinomabb ízlést, az utolsó csiszolást, mindent a mit te Aga ma még nélkülözöl és a mire a mai rohamos munka

idejében még csak törekzenek, el is fogják érni. De azután majd megállapodnak, hogy az útjuk ezélya és értelme fölött elgondolkozzanak és akkor születnek majd csak meg a filozófusok, a kik a cselekvés megfontolását testesítik meg; de ezzel megkezdődik majd a hanyatlás korszaka is.

Iza eddig csodálkozva nézte a tömeg mozgását, a mely olyannak látszott neki, mint egy még képződő világ forrongása. Most Erichre nézett és így szólott: — A mi az emberekben nekem itt feltűnik, az az, hogy oly benyomást tesznek, mintha mindenki akarna valamit és mintha ezt egész erejéből akarná.

— Igen — válaszolt Erich — ha a szerencse istennője bejelentené magát valamely amerikai-nál, legyen az államférfi vagy bányamunkás és így szólna hozzá: — egy kívánságot teljesítek neked, — az amerikai azonnal készen lenne válaszával, míg minálunk odaát bizonyára sokan azt válaszolnák, hogy nem oldható-e meg ez a kérdés némi halasztással? Nem tudnák mit akarnak.

— Amott az elnök különösen olyan embernek látszik, a ki tudja, hogy mit akar és azért bizonyára el is éri azt — szólott Iza, arra a férfúra tekintve át, a ki mellett a tisztelgő áradat még mindig elvonult.

— És ő az akaratot jókora idealizmussal egyesíti, a mit minden iratában is fel lehet ismerni — válaszolt Brincken.

— Valjon nem akadályozza-e ez őt ebben az országban, a hol a földi javakért való küzdelem annyira előtérben van? — kérde Iza.

— Oh igen! — feleli Brincken, — nagy ellenkezésre talál, sok ellenfele van, de őt az az erős hit vezeti, hogy hivatott a világot olyanná alkotni, a milyenek ő óhajtja és eziránt való lelkesedéséből oly erőt merít, mely minden nehézségen átszeli őt. Ő bir a gyűjtő, férfias legyőzhetetlenségnek azzal a tudatával, mely a nagy vezérlő eszmék kísérője és ő nekem mindig annak példája, hogy végre is mindig az idealisták győznek.

Iza helyeslőleg bólintott fejével. Jólesett neki Erichet, a ki a praktikus életben volt, oly nézet védőjének találni, a melyet ő, világtól elvonult életében magának képeztet.

— E mellett nem gondolom azonban, hogy az elnök optimista delibáb-hajhászó lenne, —

folytatá Erich, — ellenkezőleg, ő épen olyan rossznak látja a világot, a milyen az valóságban; de hisz tökéletesedő képességében, minthogy általában hisz a jónak végső győzelmében. És ez minden reformátornak lelki állapota. Ha Rooseweltet látom, mindig Lutherre kell gondolnom. Meg van benne az ily személynél mélyen gyökerező, ha kell harcziás meggyőződés.

— És a mellett oly szép, hogy minden alkalommal a békét védelmezi, — mondá Iza. — Ez mégis nagyobb dicsősége.

— És olyan dicsőség, a melyet csak egészen nagy emberek engedhetnek meg maguknak, a kiktől, mint Roosewelt-ről is, tudjuk, hogy a félelemnek sohasem fogja megengedni, hogy akár csak egy szót is beleszóljon tetteibe, — mondá Erich. — Cselekvés-képes idealistának nevezném őt, a ki minden békeszeretete mellett a küzdelmet mindig szívesebben választja a lemondásnál.

— Igen, van okunk, hogy büszkének legyünk reá, — mondá Vansittart, a ki Babyval a többi természet tekintette meg és most a többiekhez tért vele vissza, — elnökünk tényleg a legkiválóbb amerikai tyust személyesíti meg; a legnehezebb feladatokat rettenthetetlenséggel és tehetsége teljes erejének latbavetésével intézi, a hogy sportokban is szokta és a hogy már oly sok győzelmet vívott ki. De ha nem is lenne oly pompás gyerek, mint a minő, az végre sem lenne oly nagy szerencsétlenség, mintha Önök-nél odaát valamelyik kormányfő képtelennek bizonyul; mert elnökünk egy-két év múlva ugysis letűnik a színtérről; ha elégedetlenek vagyunk, ezt egyszerűen nyugodtan ki kell várunk. Nálunk az ügyek maguktól rendeződnek, a nélkül, hogy katasztrófáknak vagy drámai alakoknak kellene keletkezniök.

— Oh mama! — mondá most Baby örömtől ragyogó szemekkel — mégis nagyon különös itt minden! Képzeld, Vansittart úr az imént japánokat mutatott be nekem, a kik Amerikában végzik tanulmányaikat. Oly emberek, a

milyeneket eddig csak vázákon festve láttam! De a legnagyobb meglepetést mégis az indiánok képezik. Nézzél csak oda a sarokba, ott állanak valóságosan, mintha a Bórhárisnyából vagy Buffaló Billből jönnének.

— És igazán ott állott három valóságos indián főnök, kagylólánczokkal, harci tollászben. Magas emberek voltak, s a valóságnál is nagyobbaknak látszottak magas fejűikkel. Egykor a távol hegyekben a sástól rabolták el e merész ívű tollakat, most ez ünnepi tér ragyogó gyémánt diadémjain is tültettek. Sötét arca volt a három legénynek, sötét a vörösrezes bőr, a szűró szemek és a fekete bozotos haj következtében és a zord, elkeseredett kifejezés folytán is, a mely olyan emberek sajátsága, a kik azon veszik magukat észre, hogy napfényt visszahozhatlanul leáldozott s nem tudják, hogy ez miért történt. Némán, mozdulatlanul néztek a sok emberre, a kik a termeket már is megtöltötték, pedig még mindig újabbak érkeztek és vonultak el a «Nagy Atya» előtt, a ki fegyvertelen és mégis oly hatalmas volt, hogy az egész világ meghajlott előtte. Csodálatosnak találhatták a vad emberek, hogy mily nagy számba növekedett sápadt a nép! Fajuk legőregebbjei még elmesélték övéiknek, a tűz körül letelepedve, mily kevés ily meszeszerű fehér idegen volt eleinte, mily keservesen éltek az első időben, hogy hatoltak azután mindig tovább kinosan nyugat felé. És ma minden az övék, az egész föld Óceántól-Óceánig, az erdők, a fémek, az égő olajak sötét mélységeikben. Az egész világot fogva tartják, láncszerű sítűjaikkal; a nagy tavakat bejárják füstökádó hajóikkal és a szabad folyók ujjongó vizeséseinek géptelepeiket kell hajtaniök. Érthetetlen idő nekik ez az új idő! És nem maradt más hátra, mint elrejtőzni előle és a mind ritkábbá váló pusztaságokat keresni föl, a vadállatok módjára, a melyek ott a hol most nagy városok terülnek el, egykor csapatokban tanyáztak, de most már csak távol fekvő vadászterületeken találhatók, mint különlegességek őrizve, minthogy az a korszak, midőn

védekezni kellett ellenük, rég elmúlt. Eltűnt korszak ily teremtményeinek érezték magukat, az indiánusok. A legmagasabb, legidősebb közöttük még maga is küzdött a fehér katonák ellen; de az régen volt, ma már senki sem ló indiánusokra; elmúlt, meszeszerű idők maradványaiavá jettek, a kiket őriznek, kényeztetnek és a Fehér-Házban, Washingtonban kíváncsian megbámulnak.

A ritka vendégek nemcsak Baby csodálkozását ébresztették föl. Épen szép fiatal nők csoportja vette körül az idegenszerű, sötét alakokat. Ott volt a barnahajú Mrs. Benton-Pleasure asszony, a ki villogó kekes-töld gaze-ba öltözve, az indiánoknak ragyogó óriási szitakötőnek látszatott. Mellette állott szociális versenytársra, az aranszőke Mrs. Rise Daunt, a ki mindig fénylő sárgát hordott, mert ragyogó szépsége köteletségévé tévé, hogy a napsugarakat helyettesítse.

A két nő megpróbálta, tolmács közvetítésével mily bájos meglepetéseket nyújthat a fiirt elfogott vademberekkel és Mrs. Rise Daunt, a ki szalonjában exotikus elemekre is ragyogni szeretett, épen így szólott a legmagasabb indián főnökhöz: — Igerje meg, hogy eljön zenei matinéimre, hogy az új finnországi énekesnőt hallhassa.

— Oh milyen látvány! — kiáltá a dekadens író, látva a hölgyektől körülvezt indiánokat — már megint munkában vannak az örök rontószellemek... Oh, ti, a vadonnak szegény fia! Mily szívesen nyúznák meg fejeteiket ezek a fehér ördögök, hogy öveiken hordhassák furtjeiteket győzelmi babéroként, ... de mily fényes lap lehet ebből a könyvemben, a mulier nefas aeternum-ban! ... meg kell a benyomást rögzíteni. — És gyors elhatározással egy plabjászt huzott ki zsebéből, előre tolvá bal kezéjét és nagy hévvel firkált rá jegyzeteket.

A kis Pogarell hercege ezalatt az indiánokat látható rokonszenvvel nézegette. — Különösnek látszatik az öreg vad uraságoknak minden, — mondá — majdnem oly különösnek, mint nekem,

BESTINGRAD, A MONTENEGRÓIAK ERŐDJE CATTARO FÖLÖTT A LOVCSEN TÖVÉBEN. CATTARO EGYIK TEMPLOMA, HÁTTÉRBE A MONTENEGRÓI ÁLLÁSOKKAL.

Vési Margit jövevényei.

A SZOBRANVE FELBOGÓZOTT PALOTÁJA A MEGNYITÁS NAPJÁN.

A HÁBORÚ BULGÁRIA. — Jely Gyula a harctérre kiküldött munkatársunk felvétele.

ki Gotha második részében vagyok és most Soundso úr és úrhölgy előtt kell defiliálnom. — Ha vigasztalja önt, herceg, — mondá Erich Brincken, Izára tekintve, — azt merném állítani, hogy mi itt még sem Roosevelt úr és úrnő előtt defiliálnok. Ők csak valami sokkal sokkal magasabbnak jelképei. É: az emberiség már ósidők óta sóvárogva hajlik meg e jelkép előtt. A jövő az. És ha mi európaiak nem is tartozunk annyira a multhoz, mint azok a szegény indiánusok, mégis őrök vagyunk ezekhez az új, haladó emberekhez képest. Ők a holnapot, a mások napját jelentik. Ez a hatalmuk és ezt senki sem látja jobban, mint Roosevelt maga. A teremtő képzet erejével, mely egész magas színvonalú államférfiak sajátja, maga előtt látja az amerikai szememben tovább tökéletesített világ képét.

— Igen, igen, — mondá Mallone, — egyszerű másszor mindegyikünk elfog az a kellemetlen érzés, hogy már az óska vashoz tartozunk és ezt csak mi magunk nem tudjuk egészen világosan. De higgye el Brincken, az amerikaiak napja is megtalálja az estjét és akkor talán a kis sárga emberek, a kiket Baby eddig csak vázákon festve látott, lesznek hivatva az uralkodók trónusán állani és a defiliáló világ hajlongásait elfogadni.

Iza sietve öltözött föl, hogy ne mulasszon el valamit Mrs. Rise Daunt matinéjából, a melynek különösen örült; de régen várt már és Aga, a ki Babyval kikocsizott és érte akart jönni, még mindig nem érkezett meg.

Midőn megérkeztek, át kellett még öltözniök és eközben elmesélte Aga, hogy Ted Vansittart a nagy kongresszus-könyvtárat tekintették meg és Ted őt azután a Grillroom-ban rögtönzött lunch-re hívta meg. — Végtelen kedves volt, hogy egyszer egy nőten úri ember étkezőbe hívott meg! — mondá Baby, — itt mindig valami váratlan esik meg, és tetszik nekem.

Igy késő lett, míg Mrs. Rise Daunt-hoz érkeztek a hölgyek.

Ott sok hang zsongása fogta el őket, mert épen szívet volt és az aranyozott fehér falu terem sűrű embertömege volt zsúfolva. De háziasszonyuk, ki mint mindig napfényes színekben volt öltözve, a követné a legelső sorban állt egyik székhöz, mely az ő számára volt fenntartva és Mallone grófnő hercegi méltósággal foglalta el ezt a helyet.

Erich Brincken és Ted Vansittart a bejáratnál várakoztak és azonnal Clam Craven grófnőhoz és leányához siettek.

— Végre, végre! — mondá Ted Babynak — már igen késő van! De jöjjen, tudok meg egy helyet, a hol zavartalanul ülhetünk és elhozom Önnek a kodakképe kéket is a newporti Polojátékra, a melyeket látni kívánt.

Erich és Iza pedig áthatoltak a terem tolon-

gásán, míg egy szomszédos, erkélyszerű helységbe jutottak.

Ekkor egyszerre úgy látszott Izának, mintha hirtelen a Kyoto palota egyik kis szobájába helyezték volna át őket. A falak régi japáni festményekkel voltak bevonva; aranyosan fénylő az alap, a melyen fehér cseresznyevirágos ágak és violaszínű Wistáriák nyultak végig; egykor, évszázadok előtt egy ismeretlen művész gondolta ezt ki, hogy a legtavolabb kelet egyik sápadt hercegnője szemeit örvendeztesse meg velök. Halvány fényt árasztott egy függő lámpás, mely Lótus-virágot ábrázolva a fedetről léleggett. Egy barnaréz virágkehelyből, a mely körül hosszú zöldes sárkány húzódtak le, idegen-szerű orchis virágok nőttek ki; a zöldes és aranyfoltos virágok mint csudás reptiliák lógtak lenge száraikon. És Izán az az érzés vett erőt, hogy valami virágimádó titkos szentélyébe lépetek, melyben illatos rejtelmeket ünnepelnek.

— Mily bájos regeszoba! — szólott Iza körültekintve és akaratlanul is halkabban: — itt maradunk!

— Önnel itt lenni, igazán bájos — felelt Erich és alacsony puha székét tölt feléje. — Iza érezte, hogy mellette állva letekintett reá. És egyszerre esodásan összeszorult keble, mintha sorsot döntő titok várna rá. — Attól tartok, hogy erről a helyről alig fogja az énekesnőt láthatni, — mondá Erich. — Itt van egy program — folytatá és oda nyujtotta neki.

De Iza félre tette. — En ma nem is kívánom előre tudni — mondotta, — hogy mit fognak énekelni, csak a hangokra szomjazom, mint az aranyszínű borra, a melynél végre is mindegy, hogy mi a neve és hogy hol nőtt. Az énekesnőt sem kell látnom, mert a zenénél úgy érzem magamat, mintha tulajdonképen egyedül lennék és mintha a hangok saját érzelmeim lennének, a melyek hirtelen megszólalnak. Van olyan zene, a mely minden szónál világosabban, saját énem megnyilatkozása látszik lenni és ez olyan fölemelő boldogság, hogy nem ismerek magasabbat.

— Multkor mondotta Ön már, hogy semmi sem magasabb Önnek a zenénél — felelé Erich — és azóta mindig ezekre a szavakra kellett gondolnom. A jellemre és a sorsra lehet belőlük következtetni, mert hiszen a zene az a művészet, mely leginkább emeli az embert az anyagi világ fölé és elfelejti a valóságot. A ki tehát minden más művészet előtt helyezi, annak az élet bizonyára keveset tartott meg abból, a mit igéni látszott és kárpótlásul csak az eszményi világba való menekülést adta meg neki.

Iza fájdalmasan bólintott fejével. — Igen, meglehet, hogy ez valóban így van. De minden életről két könyvet lehetne írni: az egyiket arról, hogy milyennek gondolta az ember, a másikat arról, hogy valóságban milyen lett.

Nem teljesült vágyakozás megtestesülésének látszott Iza Erichnek. Mély sajnálkozás érzete fogta őt el és egyszerre fölébredt benne a már néhány nap óta érelődő vágy, hogy oly jellemlen ajándékozza meg Izát, a mely előtt eltűnik a régi szerencsétlen napok emlékezete.

— Boldogságnak gondolnám — felelt Erich lágy hangon, — azoknak életét a kiket szeretünk, alakíthatni.

(Folytatása következik.)

A HÁBORÚ NAPJAI.

Január 13. Kelet-Galicziában és a besszarábiai arcvonalon helyenkint tüzéségi harcok kívül nincs esemény. A németek oroszországi harcterein is csak őrzőerők és portyázó különítmények harca. A nyugati harctéren Armentierestől északra keletre a németek visszaverték egy erős angol osztag előretörését, a Champagneban Le Mesnilől északra keletre visszaverték a franciák megismételt támadását, hasonlóképpen a Maison de champagne majornál a németek által elfoglalt árkok elleni támadásukat. Egyébként csak légi harcok. Az olasz harctéren az olasz tüzéségi a Judicariában Creto és Por községeket vették tüzéségi tűz alá. Ronconánál repülők bombákat dobtak le, kár nélkül. Tüzéségünk a Pontafeltől délre fekvő baraktábor felgyújtotta. A tengermelléki arcvonalon a tolemini és a Doberdo-szakaszon tüzésérharc mindkét részről. A délkeleti harctéren az Adria partján előnyomuló hadoszlopunk elűzte a montenegróiakat Buduából és elfoglalta a várostól északra emelkedő Maini vrh magaslatot. A Lovesen-szakaszon küzdő csapatunk tegnap este Czetinjétől 6 kilométernyire nyugatra állt harcban. A Grabovo melletti harcok is kedvezően haladnak, csapatunk a völgykatonában nyomultak elő. Az Aftovácztól délre fekvő határszakaszon az ellenség magaslati állásait támadtuk meg és visszavetettük.

Január 14. Az oroszok tegnap reggel óta ismétlen megkísérik besszarábiai arcvonalunknak Toporoutznál és Baranczétól keletre való áttörését. Őt nagy támadást intéztek vonalunk ellen, valamennyi után a leg súlyosabb veszteségekkel kellett visszavonulnia. A sikerben kiváló része volt tüzéségünk remekül vezetett ellenállhatatlan tüzésének. A Kelet-Galicziában folyamatban lévő csata kezdete óta báró Pflanz-Baltin és Bothmer tábornokok osztrák-magyar csapatainál 5100-nál több oroszot fogtunk el. A németek keleti harctéren, valamint a nyugati harctéren nincs lényeges esemény. Az olasz harctéren Malborgethnél és Raiblnél egyes pontok ellenség tüzéségi tűz alatt állanak. Az olasz repülők tevékenysége Triest vidékére is kiterjedt. A délkeleti harctéren elfoglaltuk Czetinjét. A montenegróiak fővárosukat feladva déli és nyugati arcvonalunk összes pontjain megkezdtek a visszavonulást. Csapatunk üldözés közben a Budua-Czetinjé-Grab-Grabovo vonalon túl nyomultak elő és Bileczától keletre és Aftovácznál is montenegrói területre nyomultak be.

Január 15. Kelet-Galicziában és a besszarábiai határon az újvi csata még folyik. Ujra Toporoutz vidéké és a Baranczétól keletre lévő terület volt az elkeseredett küzdelem színhelye. E harcok hevesége minden eddig ezen a csataterületen lejátszott küzdelemnél felülmúlja. Négyezer, egyes helyeken hatszor vitte előre a szívós ellenség tegnap 12, sőt 14 sor mélységű támadó hadoszlopait a heves küzdelemről körülombonl hadállások ellen. Mindig újra visszavertük, nem ritkán közeli harcban szuronyonnyal. Az ellenség veszteségeinek mértékül szolgálhat az a tény, hogy egy osztrák-magyar dandár harcvezetésében több mint 1000 orosz hullát számláltak össze. Két orosz tisztet és 240 főnyi legénységet fogtunk el. A bátor védők az összes állásokat megtartották. Az oroszok sehol sem tudtak akár csak egy talpalatnyi tért is nyerni. A Strypa mellett és Volhyniában nincs nevezetesebb esemény. A Kormin mellett bécsi landwehr az oroszoknak egy túlerővel végrehajtott előretörését verte vissza. A németek keleti harctéren és a nyugati harctéren nincs lényeges esemény. Az olasz harctéren az olasz tüzéség ismét tűz alá vette Malborgeth és Raibl vidékét, különösen a községeket. A görzi hídfőnél csapatunk kiragadtak az ellenség kezéből egy a legutóbbi csata óta erősen kiépített és nagy erővel megszállt hadállást Oslavijánál. Laibachra egy olasz repülő bombákat dobott, melyek nem okoztak kárt. A délkeleti harctéren a megvert ellenséget üldözve elértük Spizát. Czetinjében 150 ágyút, 10,000 puskát s sok más hadi anyagot zsákmányoltunk. A Lovesen területén lefolyt harcban zsákmányolt lövegek száma 45-re emelkedett. Beranetól délre, a hol az ellenség még szívós ellenállást fejt ki, zászlóaljaink rohammal vették be a Gradina-magaslaton lévő sáncokat.

Január 16. Az a súlyos vereség, a melyet az oroszok névjükön a besszarábiai határon szen-

vedtek, tegnap ismét harci szünetre vezetett, a melyet időnkint váltakozó hevesebb ágyúharc szakított meg. Karpilovkától délre egy portyázó csapatunk rajtaütéssel megsemmisítette egy orosz előállítás megszálló csapatát. A németek keleti és nyugati harctéren nincs újság. Az olasz harctéren a tengermelléki arcvonalon fokozódott a Monte San Michele, a görzi és a tolemini hídfők, valamint a Mrzi Vrh elleni ágyútűz. Az Oslavija melletti templomdombnak tegnap jelentett elfoglalása, melyet az 52. és 80. számú gyalogezredek hajtottak végre, 933 foglyot, zsákmányul 3 gépfegyvert és 3 aknavetőt eredményezett. A tolemini hídfőnél is elfoglaltak csapatunk egy ellenséges árkot. A délkeleti harctéren Grabovától északra üldözött harcok.

Január 17. A besszarábiai és kelet-galicziai határon harcbeállított orosz hadseregek tegnap sem ismételték meg támadásukat. Baranczétól keletre csapatunk heves harcok közti kiűzték az ellenséget egy előretölt állásból. A németek harcterein nincs fontos esemény. A délkeleti harctérről fontos eseményt jelentenek: Montenegró királya és kormányja január 13-án az ellenségeskedés megszüntetését és a békétárgyalás folyamatba vételét kérték. Azt feleltük, hogy ezt a kérelmet csak azután teljesíthetjük, ha a montenegrói hadsereg feltétel nélkül leteszi a fegyvert. A montenegrói kormány tegnap a követelésünket elfogadta. Az eseményt gróf Tisza István miniszterelnök bejelentette az épen ülésező képviselőházban.

Január 18. Mivel tegnap sem volt jelentősebb esemény, a Kelet-Galicziában és a besszarábiai határon lefolyt újvi csatát, a melyről a napi jelentések könnyen érthető katonai okokból nem közölhetek részletes adatokat, befejezettek tekinthetjük. Fegyverünk a 130 kilométer szélességű harctér minden pontján teljes győzelmet arattak. Minden dicséret felett álló gyalogságunk — az összes döntő harcok alapítványozója — a tüzéség nagyon megértő és ügyes támogatása mellett az összes hadállásokat megvédte a helyenként gyakran sokszoros túlerőben levő ellenséggel szemben. Az Ausztria északi részében lefolyt nagy újvi csata mult évi december 24-én kezdődött és csak egyes napokon beállott harci szünetekkel megszakítva, január 15-ig, tehát összesen 24 napig tartott. Ez alatt az idő alatt számos ezred 17 napon át állt a leghevesebb harcban. Orosz csapatokhoz intézett parancsok, foglyok vallomása és pétérvári hivatalos és félhivatalos nyilatkozatok egész sora igazolja, hogy az orosz hadvezetőség déli hadseregének támadásánál nagy katonai és poli-

tikai czélok irányították. E czéloknak megfelelően nagyok voltak az embertömegek is, a melyeket az ellenség arcvonalaink ellen küldött. Az oroszok legcsekélyebb eredmény elérése nélkül legalább 70,000 embert áldoztak fel halottakban és sebesültekben, és közel 6000 harcosukat fogtuk el. A csapatok összállítását tekintve az újvi csatában kivívott győzelemben része van a monarchia összes népeinek. Az ellenség Kelet-Galicziában újra erősítést von össze. Egyébként északra keleten nincs különösebb esemény. A németek keleti harctéren, valamint a nyugati harctéren csak kisebb harcok. Az olasz harctéren a Dolomit-harcvonalon, a tolemini hídfőnél és a görzi szakaszon helyenkint élénkebb tüzéségi harc. A tolemini hídfőnél és a Monte San Michele északi lejtőjén visszautasítottuk az ellenség kisebb vállalkozásait. Egyik tengerészeti repülőrajunk 17-én délután erős támadást intézett Ancona ellen, a hol nehéz bombákkal találta el és felgyújtotta a pályaudvart, a villamos művet és egy kaszárnyát. Repülőnk négy védő-ágyú heves tüzelése dacára, sértetlenül visszatért. A délkeleti harctéren a montenegrói hadsereg fegyverletételnek szabályozására irányuló tárgyalások megkezdődtek. Csapatunk, melyek időközben megszállották Virpazart és Rijekát, bebiztosították az ellenségeskedést.

Január 19. Az orosz harctéren a tegnapi nap csendben telt el. Ma a legkorábbi reggeli órákban a Csernovicztól keletre fekvő határszakaszon, Toporoutznál és Bojannál új csata tört ki. Az ellenség újra számos hadoszlop állított harcba és egyes helyeken négyezer egymásután intézett támadást, azonban a hősies védők mindenütt visszaverték. Egyéb nevezetes esemény nincs. A németek nem jelentenek lényeges eseményt. Az olasz harctéren gyengébb ellenséges osztagok támadásait Lusernnél és a tolemini hídfőtől északra visszavertük. A délkeleti harctéren Virpazart megszállásánál csapatunk utóbb berkeztett jelentés szerint husz acélágyút zsákmányoltak.

Szerkesztői üzenetek.

Újvi ima a halálhoz. Csupa erőltetett, mesterkéltrím, a melyekben csak a hangok csengenek s nem a tartalom.

A toronyőr. Mintha száz év előtt íródott volna ez a vers, olyan avatag a hangja, formája és tartalma is.

Az árva. Nagyon primitív képszerűséggel íródott, versforma és tartalom tekintetében egyaránt.

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
természetes
égyényes
SAVANYÚVIZ.

Az ISMERETTERJESZTŐ KÖNYVTÁR

a modern természettudomány és technika legnagyobb vívmányainak ismeretesei, kiváló szakemberek tollából, mindenki számára érthető módon. Új kötetének

A MODERN KÉMIA

a címe.

A kémiai tudomány fontossága még sohasem vált annyira mindenki számára érthetővé, mint most. Amikor a háborúban előrt sikereinkben oly nagy része van a német kémiai tudomány óriási fejlettségének. A háború eredményeképp bizton várható a kémia iránti érdeklődés nagy fellendülése s ezért épen jókor, aktuálisan jelent meg e kötet, a mely a kémia eddigi eredményeinek nagyon népszerű, mindenki számára megérthető s mégis teljesen tudományos színvonalon álló összefoglalását adja. A könyvet, melynek szövegét sok érdekes kép és ábra illusztrálja, egy kiváló magyar szakember, Unger Emil dr. tor. Philip C. James nagyírta munkájából. A Franklin-Társulat kiadása.

Ára kötvé 8 K.

Megrendelhető:

LAMPEL R. Könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
Budapest, VI., Andrássy-út 21.
és minden könyvkereskedésben.

ÓRAK
kiváló pontosággal szabályozva 10 évi jóállás mellett.
ÉKSZEREK
dívtáros és izélessé kiválóban.
EVOESZKÖZÖK
eset és alacsony ártól.
EZÜSTNEMŰEK
és
DISZTÁRGYAK
szigorúan szabott jutányos ártól készpénz és előnyös részletfizetéssel feltelek mellett beszerezhetők.
BRAUSWETTER JÁNOS
CHROMOMETER és MŰORÁSSZÁL
Alapítványok. Számok 1547-ben. SZEGED. Tüntetés.
Több ezer elismert levél. Legújabb díszes nagy képes képek, lapok és kértetve.

Magyar Könyvtár A FRONTRA!

10 füzet; tartalmaz 64 kitűnő elbeszélést és 3

koronára kerül, tábóri csomagolással együtt. Mindenütt kapható!

Rendelésnél sziveskedjék lapunkra hivatkozni

VEZÉR-
KÉPVISELET
BUDAPEST

A Magyar Könyvtár
AMATEUR KIADÁSA
64 elbeszélés. 10 kötetben.
Ambrus
Heltai
Kafka
Köbor
Krády
Lakatos
Molnár
Sebők
Sziini
Szöllösi
Tíz magyar író és elbeszélő munkáját tartalmazza, igen izélessé kiállításban. Ajándékozásra nagyon alkalmas.

ÁRA 6 KOR.

Megrendelhető:

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 21. SZÁM
és minden könyvkereskedésben.

Gróf Esterházy Ferenc
szabadalmi jogdíjára
Tata

LAKODALMAS. Demi gsc. ALDOMÁS. Sec. BILLIKOM. Extra dry. VINNATURE. Brut.
V. RUDOLF-
BAHART 8.
Telefon 44-38.
GRÖSZ BERNÁT
BUDAPEST.

A SZÍV

a címre

AAGE MADELUNG
egyik legjobb elbeszélésének. Megjelent a Magyar Könyvtárban.

Ára 60 fillér.

Mindenütt kapható!

Faragó Jenő ifjúsági könyve

Kis mesék a nagy háborúból.

A háború érdekességeit mondja el könnyed, vonzó formában az ifjúság számára. Bevezetésében tájékoztat a háborús és katonai fogalmakról, — valóságos kis lexikonát adja a háborúra vonatkozó ismereteknek, aztán egy kis fiú háborús naplója alakjában közli a háború rövid történetét, megismertet a hadviselő államok uralkodóival, kormányférfiaival, a hadvezérekkel, háborús földrajz című szakaszában szól a főbb helyekről, a melyeknél a háború eseményei lejátszódtak, azután háborús meséket mond el prózában, versben, s a végén egy kis háborús anthológiát ad, jeles költők műveiből gyermekeknek való kedves verseket. A szép könyvbe *Gergely Imre* rajzolt szép képeket. Ára 3 K.

Megrendelhető: Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t. Bpest, Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

5. SZ. 1916. (63. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, JANUÁR 30.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkronika»-val
negyedévente 1 koronával

Külföldi előfizetésekhöz a postai meg-
határozott viteldíj is csatolandó.

Hogyan züllött el az orosz hadsereg?

Erről ad számot a Magyar Könyvtár egyik új füzeté, mely közli Vereszajev orosz katonárvos emlékiratait «Az orosz hadsereg zülése az orosz-japán háborúban» címmel. E rendkívül érdekes munkát *Hattkay György* fordította. Ára 60 fill. Mindenütt kapható!

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.

Minden számában sok érdekes vadászati fénykép-felvételeket közöl. Szakszerű cikkeket ismert íróink írnak. Rovataiban minden vadászati ügyben felvilágosítást kap az olvasó és az összes bérbeadó vadászterületek árverésének idejét közli.

A diszesen kiállított lap havonként háromszor jelenik meg és előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld
Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

AZ AËRO

A repüléssel, léghajózással és a motorsportok minden ágával foglalkozó egyedüli magyar folyóirat.

Minden számában érdekes és eredeti fényképfelvételeket közöl. A léghajózás eseményeiről, fejlődéséről és céljairól kitűnő és könnyen érthető népszerű cikkeket tartalmaz.

Különösen figyelemre méltók a léghajózás és repülés hadi alkalmazásáról írott közleményei, valamint az ifjúság számára külön fenntartott kisrepülőgép (modell) rovata.

Mutatványszámokat a kiadóhivatal szívesen küld
Budapest, I. ker., Retek-utca 46. sz.

MACKENSEN TÁBORNAGY SZÓFTÁBAN. — A TÁBORNAGY SZEMLÉT TART A DÍSSZÁZAD FELETT.

Jelky Gyula a harczerre kiküldött munkatársunk felvétele.

Csekély 12 korona

befizetésével is már

3 héten belül 4 főnyeremény

460,000 kor.

nyerhető, ha nálunk egy

sorsjegycsoportot

vesz, mely a következő 6 sorsjegyből áll:

- 1 Pesti Hazai Takarékpénztár sorsjegy
- 1 Magyar Jelzálogbank
- 1 Magyar Vöröskereszt
- 1 Budapesti Bazilika
- 1 Erzsébet Sanatórium
- 1 Magyarország Józsv

Évenként 13 huzás

2 millió 800,000 kor.

nyereménnyel.

Ezen sorsjegyek mindegyike kibuzatik. Mind a 6 sorsjegyet legelőször 35 havi 12 korona részlete adják el. Kizárólagos játékjog rögtön az első részlet beküldése után már a következő huzáson

főnyeremény korona

febr. 5. a Hazai sorsjegyek 200,000

25. Jelzálog 200,000

márc. 1. Vöröskereszt 30,000

1. Bazilika 30,000

Nyeremény kifizetése és a sorsolási jegyek szétküldése minden huzás után azonnal.

Fővárosi Váltóútlejt Társaság

Adler és Társa

Budapest, V. ker., Sas-utca 25.

Alapították 1874-ben.

MAGYAR KÖNYVTÁR

Az 1870—71-diki

NÉMET- FRANCZIA HÁBORÚ

teljes leírása

Dr. MIKES LAJOS-tól.

Ára 60 fillér.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nél Budapest, VI. Andrassy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.